

ปรับปรุงพันธุ์มะละกอเพื่อบริโภคสด

นายวัชชัย นิมกิงรัตน์^{1/} สุภาวดี สมภาค^{1/} ปราณี เถาว์โท^{1/} นิตยา คงสวัสดิ์^{1/}

บทคัดย่อ

ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษได้ปรับปรุงพันธุ์มะละกอโดยวิธีการผสมพันธุ์และคัดเลือกพันธุ์ ตั้งแต่ ปี 2561 -2564 เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลายมากขึ้น เป็นมะละกอพันธุ์ใหม่ที่มีศักยภาพการผลิตสูง และมีความคงตัวของพันธุ์มากกว่าปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อปรับปรุงพันธุ์ให้ได้มะละกอพันธุ์ใหม่ ที่มีลักษณะดีเด่นกว่ามะละกอฮอลแลนด์ ทั้งด้านการผลิต และบริโภค ตอบโจทย์การบริโภคสดและใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร ประกอบด้วย 2 การทดลอง คือ 1) การปรับปรุงพันธุ์มะละกอปลักไม้ลายเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิต โดยใช้มะละกอปลักไม้ลาย (ฮอลแลนด์) เป็นแม่พันธุ์ ส่วนพ่อพันธุ์ ใช้มะละกอแขกดำศรีสะเกษ และ มะละกอพันธุ์ต่างประเทศ (SEW) เมื่อได้เมล็ดมะละกอลูกผสมทั้ง 2 คู่ผสมแล้ว นำเมล็ดมะละกอมาปลูกและทำการคัดเลือกพันธุ์ ซึ่งแต่ละรุ่นผสมตัวเอง นำเมล็ดพันธุ์ที่ได้แต่ละรุ่นปลูกและคัดเลือกพันธุ์ตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดไว้ ผสมตัวเองแล้วเก็บเมล็ดพันธุ์ต่อ จำนวน 4 รุ่น พบว่า คู่ผสมฮอลแลนด์ x แขกดำศรีสะเกษ (KL) คัดเลือกพันธุ์ที่โดดเด่นได้ 2 สายพันธุ์ คือ พันธุ์ KL14-1-3-5 ที่มีลักษณะดีเด่นคือ ออกดอกและเก็บเกี่ยวผลผลิตเร็วใน 5-6 เดือนหลังปลูก ความสูงต้นเมื่อดอกแรกบาน 97 ซม. ทรงพุ่มกว้าง 143 ซม. ขนาดผล 1.87 กก./ผล สีเนื้อส้มอมแดง (O-R N30B) เนื้อหนา 3.5 ซม. เนื้อแน่น ความหวานเฉลี่ย 12.0 °Brix ดอกแรกบานหลังปลูก 73 วัน และพันธุ์ KL1-1-16-7 ผลขนาด 1.6 กก./ผล เนื้อสีส้ม (O N30C) ความหนาเนื้อ 3.7 ซม. ความหวานเฉลี่ย 12.0 °Brix ก้านใบสั้นทรงพุ่มกว้าง 97.5 ซม. ดอกแรกบานหลังปลูก 92 วัน ส่วน มะละกอลูกผสมฮอลแลนด์ x SEW คัดเลือกพันธุ์ได้ 2 พันธุ์คือ พันธุ์ SL22-1-9-9 ขนาดผลค่อนข้างใหญ่ 2.02 กก./ผล เนื้อสีส้มอมแดง (O N25B) เนื้อหนา 3.7 ซม. ความหวานเฉลี่ย 12.5 °Brix ต้นสูง 86.0 ซม. ทรงพุ่มกว้าง 132.5 ซม. ก้านใบยาว 36.7 ซม. ดอกแรกบานหลังปลูก 119 วัน และพันธุ์ SL29-1-8-4 ขนาดผล 1.6 กก./ผล เนื้อสีส้มอมแดง (O N25A) เนื้อหนา 3.5 ซม. ความหวานเฉลี่ย 13.0 °Brix ต้นสูง 140 ซม. ทรงพุ่มกว้าง 181.5 ซม. ก้านใบยาว 61.3 ซม. ดอกแรกบานหลังปลูก 117 วัน

การปรับปรุงพันธุ์มะละกอเนื้อสีเหลือง เป็นการต่อยอดจากการเก็บรวบรวมพันธุ์มะละกอเนื้อสีเหลืองที่ผสมตัวเองมาแล้ว 2 รุ่น นำมาปลูกแล้วผสมตัวเองทำการคัดเลือกพันธุ์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ได้เมล็ดมะละกอรุ่นที่ 7 จากผลการคัดเลือกมะละกอรุ่นที่ 6 คัดเลือกได้จำนวน 6 สายต้น พบว่า พันธุ์ YH1-6-2-26-9 มีลักษณะดีเด่นกว่าพันธุ์อื่น คือ ต้นสูงเพียง 106 ซม. เมื่อดอกแรกบาน ก้านใบสั้น 55.6 ซม. ขนาดผล 1.26 กก./ผล สีเปลือกเหลือง (Y-O 17A) สีเนื้อเหลือง (Y-O 23A) เนื้อหนา 3.0 ซม. ความหวาน 12.00 °Brix

^{1/}ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ